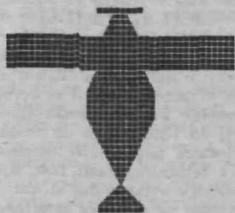

na Sinj čez Prolog planino—Livno—Jajce—Banjaluko in odtod po železnici v Beograd in Zagreb.

Najhitrejšje zveze pa nam danes nudi zračni promet. Že lani smo občudovali letala, ki so Ljubljance v pol ure pripeljala k morju. Tudi pri zračnih zvezah je zveza Ljubljane z morjem najkrajša. Redno zvezo po zraku z morjem je imel tudi Zagreb in posredno tudi Beograd. Čimbolj se naša država vključuje v mednarodni zračni promet, tem živahnejše in ugodnejše bodo tudi naše zveze z morjem.

Poleg vseh teh zvez z morjem in Primorjem pa so važne tudi naše duhovne zveze z morjem. Naravno je, da ugodno razvijanje prometnih zvez z morjem ugodno vpliva tudi na duhovne vezi vsega našega prebivalstva z morjem in primorskimi kraji. Vedno bolj se čutimo kot primorski narod. Zavedamo se vedno bolj, da je naša bodočnost na morju. To zavest so imeli Slovenci vedno. Morda ni bila nobena pesem tolikokrat zapeta ob slovesnih prilikah kot ona: Bučj morje adrijansko. Dr. K. C.

Pomlad male Nine.

Sinjina neba in zlato južnega sonca sta se pretakala v njenih velikih očeh. Nina je bila otrok juga, morje je pelo šumeče uspavanke ob njeni zibeli...

Njen oče je bil ribič. Nekaj ribiških mrež in majhen čoln je bilo vse njegovo imetje. Vsak dan, če le ni bilo viharo, se je vozil na morje. Z večerno zarjo se je vračal včasih z večjim, včasih z manjšim plenom morskih rib. Včasih, če je bilo morje posebno mirno in so si valčki šepetaje pripovedovali pravljice, je smela tudi Nina z njim. To je bilo zanjo veselje: Biti v zibajočem čolnu sredi morske gladine, gledati bele galebe in z blestečo zoro ovenčano sonce, ki je veliko in žareče počasi vstajalo iz morja in so njegovi žarki risali zlate ceste na morsko gladino. Po teh cestah — je pripovedoval oče — hodijo Nimfe, lepe morske deklice k soncu, da ga umijejo in počesejo, preden sede v svojo zlato ladjico in se začne voziti po nebu. Takih pravljic je vedel povedati oče veliko, zato je šla Nina vselej zelo rada z njim na morje.

Ko sta bila sama daleč od obrežja, sta zapela tudi kako ljubko slovensko pesem, saj si jih doma nista upala peti, ker so povsod prežali možje v črnih sučjakih, ki so vsakega, ki je pel slovensko pesem, zapisali kot sumljivega človeka, ali pa so ga tirali pred oblast, če ne celo v ječo.

Nina se je strašno bala teh črnih mož. Vselej, kadar je katerega zagledala, je pobegnila in se skrila za materino krilo. Nekoč pa so prišli k njim kar sredi noči. Vse v hiši so razmetali, vse predale prebrskali, vse

kote preteknili. Vzeli so slovenske knjige, ki je iz njih oče bral Nini pravljice in druge zanimivosti. Očeta so vrgli iz postelje in ga odpeljali. Mati in Nina sta jokali, jokali. Poklekli sta pred tuje može in z dvignjenimi rokami prosili. Pa bili so neizprosni. Mož je bil slaboten, pa tega udarca ni mogel prenesti. Stiska in žalost sta pospešili smrt.

Takrat je izpolnila Nina deset let. Z materjo sta za vselej prišli k nam, v materino domovino, k stari mami.

Toda Nina se ni mogla udomačiti. Res, pri nas ni bilo groznih črnih mož, ki bi ji branili govoriti in peti slovensko; toda Nina ni pela nikoli več. Žalovala je za očetom, morjem in žarkim južnim soncem in vedno bolj bledela. Iz dneva v dan je postajala tišja.

Hodila je v šolo v peti razred. Učila se je z marljivostjo, a ne z veseljem. Samo enkrat se je razvnela, ko je učiteljica dala nalogo, naj vsaka opiše svoj rojstni kraj. Nina je pisala o morju in toplem soncu, o oranžnih gajih in o belemrodu, polnem školjk, s tolikšno toplino in ljubeznijo, da so se učiteljici, ko je pregledovala naloge, nehote orosile oči. Njena naloga je bila najboljša. Za zgled jo je učiteljica prebrala učenkam, Nina pa je dobila podobico. Takrat se je Nina prvič nasmehnila in prvič je bilo videti, da je srečna.

Začetkom zime je Nina izostala iz šole. Prišla je mati in se razjokala: »Nina je bolna, težko bolna!«

Zunaj je v debelih kosmih naletaval sneg. »Južno sonce bi jo ozdravilo,« je rekel zdravnik. »Kje naj ga vzamem?« se je razihotela mati.

Nina sama je pogosto govorila o soncu, morju in očetu. Ubogi materi je krvavelo srce. »Potrpi, Ninica,« jo je tolažila, »kmalu pride pomlad, pa ti bo sijalo sonce vse dni in ti boš ozdravela.« (Dalje.)

ČUDA V NARAVI

Največja puščava. Sahara v Severni Afriki je ozemlje, kjer je narava docela pozabila na življenje in zelenje. Potniki opisujejo prostrane, neporasle, nerodovitne in enolične planjave kot nepregledno peščeno morje, ki je osobito ob času vihravega vetra strah ljudi in živali. Kdor pa rad in mnogo prebira razne potopise, se bo prepričal, da so najžalostnejši del sveta hribovite pokrajine v državi Chile, ki je zapadna sosedba argentinske države v Južni Ameriki. Tukaj brzi železniški vlak tri dni in tri noči po samih peščeninah in skalovinah, kjer oko ne zapazi nobenega zelenja. Je pravo peklenško ozemlje. Nobenemu človeku bi ne prišlo na misel, da bi silil v to strahovito puščavo, če bi ne bilo tam največjih zalog solitra, v gorah chilenskih pa celih skladov bakra in železa. Ti zakladi pa privabljajo tisoče ljudi, ki se za silo preživljajo, četudi ne vidijo ne nobenega drevesa, ne grma ne bilke ne cvetke. Živila jim dovažajo vlak od drugod. Odkar so prišla v rabo umetna gnojila, je pa tudi kupčijo s solitarjem zadel občuten udarec, zato je tudi doseljevanje ljudi, ki so v teh samotah iskali kruha, nazadovalo.

»Ima želodec kakor kit.« Tako imajo tuintam navado reči, če hočejo koga označiti kot človeka, ki je sila ješč in spravi celo kopo jedi pod svojo »streho«. No, pa je ta primera s kitovim želodcem le malo predrzna, kajti kit je brez dvoma najtežja in največja žival, kar jih danes zemlja premore. In kitov želodec je tak, da more pospraviti v svojo bisago nekatero tono raznih rib, rakov in podobnih morskih prebivalcev. Temu se ne bomo čudili, če pomislimo, da doseže ta ogromni velikan do 150.000 kg teže. Še boljše si bomo predočevali to strašno ribjo pošast, če izvemo teže posameznih organov njegovih: Kitov jezik tehta do 3000 kg, srce do 650 kg, jetra do 1000 kg, obisti do 500 kg, prazen želodec 400 kg. — Dobro, kajne, da se nam te zveri ni treba bati. V naše morske vode se priplazi kvečjemu kakšen morski volk, ki pa tudi ni povsem nedolžna stvar, kakor nas je novejša žalostna zgodovina poučila.

Koliko pa da mesa tak-le kolós, kot je kit? Saj meso njegovo ni kaj prida, pač pa je veliko vredna njegova mast. Masti se dobi od enega junaškega morskega kita približno 30.000 kg; slanine okrog 25.000 kg; mesa prav toliko. To nekaj zaleže.

Koliko časa živi slanik (riba — »arenk«)? Naravoslovci zatrjujejo, da do-